

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder. — Het nadrukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht.

Medewerkers: Ds F. A. den Boeft, Helpman; Ds E. T. v. d. Born, Amersfoort; Ds R. H. Bremmer, Zwolle; Ds J. van Bruggen, Assen; Ds D. J. Buwalda, Kampen; Prof. P. Diddens, Kampen; Ds L. Doekes, Hilversum; Ds D. van Dijk, Groningen; Ds J. Francke, Rotterdam; P. Groen, Rotterdam; Prof. B. Holwerda, Kampen; K. v. Huizen, Groningen; A. Janse, Breda; Dr P. Jasperse, Leiden; Ds B. Jongeling, Apeldoorn; Ds H. Knoop, Rotterdam; Ds J. Meester, Haarlemmermeer; Mr Dr J. Meulink, Enschede; Ds H. M. Mulder, Kampen; Dr G. K. Schoep, Den Haag; A. Schilder, Den Haag; Ds H. J. Schilder, Utrecht; Ds J. Smelik, Groningen; Dr H. Smilde, Groningen; Ds J. P. v. d. Stoel, Grootegast; D. Stroot, Bussum; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia, Pa. U.S.A.; Prof. C. Veenhof, Kampen; Ds G. Visé, Kampen; Ds C. Vonk, Schiedam; Ds F. de Vries, 's-Gravenhage; Ds D. K. Wielenga, Rotterdam; A. Zijlstra, Groningen.

Alle stukken bestemd voor de Redactie: Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 14, Kampen; voor medewerkers: rechtstreeks aan hen of aan de administratie.

Adm.-adres: Oosterbaan & Le Cointre N.V., Goos. Tel. 2424 — Postrek. Nummer 406040 ten name van „DE REFORMATIE“, GOES.

Abonn.: f 4.— per halfj., buitenl. f 10.— per jaar; losse nummers 20 cent, alles bij vooruitbetaling. Advertentiën: 20 cent per m.m.

INHOUD: Kerkelijk leven: Ursinus nog steeds weggezonden. — Discussie ter Generale Synode. — Almanak 1951. — Cursus Hebraeus. — Boekbespreking. — Aan

een jongeren tijdgenoot: De scheuring van het Rijk. — Perschoon. — Kerknieuws.

7. Prof. Ridderbos' redeneering is hem als professor onwaardig. Zeker na de gegeven citaten. Hij doet nog alsof „oordeelen“ identiek is met „onderstellen“, en alsof „hebben“ in belofte gelijk is aan „hebben“ in vervulling.

8. En omdat hij den ursiniaanschen term „hebben“ omwerpt tot een synodalen (merk-1944), komt hij er ook toe, het voorbeeld van Simon den Toovenaar te misbruiken. De kerk was inderdaad verplicht, den man op zijn woord te gelooven: als iemand belijdt, dan „oordeelt“ zij niet over het intieme des harten; ze gaat eenvoudig uit van het feit van 's mans belijdenis. Maar Simon had niet in werkelijkheid zich bekeerd, en daarom had hij in werkelijkheid den Geest en de vergeving der zonden niet ontvangen, en was ook niet bezig, ze te ontvangen. Want volwassenen moesten eerst berouw toonen, en zich bekeeren: dan mag de kerk tot hen zeggen: u komen de beloften toe. Maar bij kinderen is het anders: in hen wordt het geloof niet gerequireerd om te kunnen zeggen, ook tot hen: u komt de belofte toe.

9. En bij die kinderen komt dus dat „over het intieme des harten oordeelen“ niet eens naar voren.

10. Daarom is het ook een tijd gebaar, als prof. R. de aanwijzing van de fouten in de door hem gebruikte vertaling beschouwt als niets om 't lijf hebbende. Ze hebben alles om 't lijf, wat ze hebben moeten. De foutieve vertaling, die hij eerst gaf, liet Ursinus zeggen: de kerk moet allen doopen, van wie zij oordeelen moet, dat ze ontvangen hebben de vergeving der zonden en den H. Geest, ook al zullen ze die nooit ontvangen hebben. Let wel: nooit zullen ontvangen hebben. Dat kan de kerk natuurlijk nooit beweren. Maar de synodale vertaler dacht in zijn overhaastig: dat slaat op kinderen, daar heb je dus weer een citaat over kinderen. Hij vergiste zich. Menschen als Simon de Toovenaar zijn in dit zinsgedeelte in geding, en verder niemand. In werkelijkheid bleef Simon zondigen (praesens); maar hij had belijdenis gedaan. Toen volgde de kerk den haar opgedragen regel: tot hem, zeggen: gij gelooft, en bekeert u? We nemen u aan op uw woord, en zeggen dus: nu komen u de beloften toe. Maar in werkelijkheid had Simon niet aangenomen, en deed hij het nog steeds niet.

11. Hoe Ursinus te maken heeft met die ongelukkige synode van 1944, waarvan de man „zou hebben staan te kijken“, blijkt wel uit het feit, dat hij vlak na de door prof. Ridderbos aangehaalde woorden (in den onmiddellijk volgende zin) opmerkt: denk er wel aan, we praten hier over Handel. 2:38; daar zegt Petrus: gij zult de „gaven“ des H. Geestes ontvangen; en die gaven zijn niet een of andere wedergeboortekiem (à la Kuiper), maar de mirakuleuze en zichtbare gaven van den Geest (charisma's dus), die soms aan den doop voorafgingen, en soms erop volgden (Hand. 8 en 10). De „gewone“ Geestgaven moeten volwassenen, die hun geloof gaan belijden, meebrengen; maar als ze onwaarheid spreken, kan de kerk dat niet helpen.

12. Het verschil is dus: Ursinus zegt: ge moet van de kinderen zeker zijn, dat ze de belofte hebben. Synode-1944 zegt: ge moet van de kinderen onzeker onderstellen, dat ze de beloofde zaak al hebben.

Ursinus zegt: de kerk MOET ALLEN doopen, van wie ze oordeelen MOET, dat ze ontvangen hebben vergeving der zonden en den H. Geest. Dat MOET ze van ALLE kinderen oordeelen (en als het kinderen van geloovigen zijn, IS het ook zoo: een hebben in belofte), en dat MOET ze van alle volwassenen oordeelen, die verklaren: ik doe belijdenis. En bij geen van beide groepen oordeelen we dus over het hart (alleen over wat er gezegd is, door den belijder, of door God, den Belover). Maar de synode van 1944 beveelt: wel oordeelen over het hart en dat nog wel een onderstellingsoordeel.

13. Prof. Ridderbos zegt dus wel: bij de zaak blijven, maar trekt er nu net precies altijd weer vandaan en omheen, en dit met verwaarloozing van wat hem toch onder het oog gebracht, maar zijn lezers onthouden wordt.

14. Voorts: mijn aanbod wordt niet aangenomen.

15. En Ursinus, die rechtstreeks ingaat tegen de Ridderbos' synode, mag dus nog altijd niet gerekend worden tot degenen die preeken mogen volgens den Koning der kerk. Althans bij prof. Ridderbos.

Ursinus nog steeds weggezonden

KERKELEK LEVEN

Prof. Dr J. Ridderbos houdt tot op zekere hoogte den schijn op, in te gaan op onze laatste opmerkingen inzake Ursinus. Wat wij — gezien het verleden — verwacht hebben, is geschied. Met geen woord maakt hij melding van wat uit mijn voorgaande artikelje (over het „hebben“ van de kinderen) essentieel was. Slechts op een klein onderdeelje wordt even ingegaan. De lezers krijgen dus een onjuist beeld; de beantwoording is niet meer dan schijn.

We zullen nog even iets hebben recht te zetten.

1. Prof. R. beweert, dat het zoo goed als geen verschil uitmaakt, of men vertaalt, zoo als hij het eerst weergaf, dan wel zoo, dat de door mij aangewezen fouten vermeden worden. Maar dezen keer doet het er veel toe, hoe men vertaalt, want het heele stuk, waaruit het citaat genomen is, loopt juist daarover: is het ontvangen al gebeurd?, moet het nog gebeuren? en zoo voort.

2. Prof. R. beweert, dat Ursinus in den door hem aangehaalde volzin ook op den kinderdoop ziet. Dat is een waarheid, in Ursinus' mond; het wordt echter een onwaarheid in den mond van prof. R.

3. Een waarheid is het in Ursinus' mond. Die zegt: de kerk moet iedereen doopen, van wien ze verplicht is („debere“!). te oordeelen (iets heel anders dan te onderstellen!), maar prof. R. loopt daar weer overheen, dat zij de vergeving der zonden en den H. Geest ontvangen hebben. Natuurlijk zegt Ursinus dat terecht; gelijk ook wij het tegenover heel de phalanx van Prof. Ridderbos' mede-uitwerpers hebben volgehouden. We hebben immers betoogd: rechte belijders, en hun kinderen, HEBBEN den H. Geest en de vergeving der zonden ontvangen. Dat feit IS zoo. Want:

a) rechte belijders (volwassenen dus) hebben door het geloof de rechtvaardiging ontvangen; en

b) hun kinderen hebben de BELOFTE ontvangen; en dat is in hun geval het ontvangen van den H. Geest en van de vergeving der zonden. Ursinus zegt het in hetzelfde stuk overduidelijk, en bij herhaling; we hebben dat prof. Ridderbos onder het oog gebracht; maar hij laat het niet aan zijn lezers weten, hoewel het de heele zaak beheerscht. Dit laatste weet hij natuurlijk ter dege. Voor den lezer, die controleeren wil, voeg ik hieronder (met het vet gedrukte van mijn hand) in een noot enkele uitspraken bij, uit hetzelfde stuk, waaruit dr Ridderbos citeert¹⁾.

¹⁾ In mijn editie, bl. 616 v: Ut res tota sit clarior, in brevem summam redigam. Proponit Petrus, debere auditores respicere & baptizari. Rationem omnino subdit. Ea est vel tua (Ursinus is in debat) vel nostra: quia ad ipsos pertinet promissio. Tua non est Nostra igitur ratio est, quam ponit Petrus: videlicet, quia sint participes promissionis Restat quaestio: quare baptismus respicientibus sit signum horum beneficiorum. Respondet Petrus, quia ipsi sit promissio & liberis ipsorum. Aut igitur mediate aut immediate ad hanc baptismi accipiendi causam veniri oportet, quod ad ipsos pertinet promissio.

Iam patet consistere nostrum argumentum firmissime. Causa enim, quare quis baptizari debeat in remissionem peccatorum & acceptionem Spiritus sancti, vel, quare baptizatus cerbo habeat remissionem & Spiritum sanctum, haec est, quia ad eum pertinet promissio. Medius igitur terminus est: ad quem pertinet promissio Hinc argumentatur: Ad quos pertinet promissio, debent baptizari in remissionem peccatorum, vel, baptizati habent remissionem peccatorum &c. Ad adultos respicientes & eorum infantes pertinet promissio.

Hic tu (nu komt weer de opponent op de proppen)

4. Maar wat waar is bij Ursinus' zelfverklaring, dat wordt 'n onwaarheid bij Prof. Ridderbos' verminning van de betekenis van Ursinus' duidelijke woorden. Ondanks de reeds van het tegendeel aangehaalde bewijzen, doet prof. R. net, alsof bij Ursinus de uitdrukking „den H. Geest hebben“ beteekent wedergeboren zijn. Zulk geregeneer wordt langzamerhand „de verzenen tegen de prikkel slaan“. Want als Ursinus duidelijk zegt: „hebben“ beteekent hier „hebben in belofte“, of: „de belofte hebben“, dan wordt het voor wie dat weet een onvergefelijke fout, te doen alsof dat beteekent: wedergeboren zijn. Ursinus zegt elders ook: de kinderen „hebben“ den hemel. Beteekent dat: dat ze al in den hemel zijn?

5. Dat DIT „hebben“ volgens Ursinus bij de kinderen niet aanwezig is, heb ik in mijn vorig artikelje reeds bewezen, en wordt dezen keer in de bijgevoegde noot nog uitvoeriger aangetoond. Uitvoerig betoogt Ursinus: de kinderen staan er anders voor dan de volwassenen. Bij dezen elacht men vooraf geloofsbelijdenis en acte van bekeering; bij de kinderen niet: daar gaat de doop aan geloof en (ursiniaansch verstante) wedergeboorte vooraf. Wel in volwassenen, niet in kinderen wordt geloof vereischt. Voor dat ze kunnen gelooven neemt God ze op in zijn verbond.

6. Daarom heeft Ursinus' term: „de kerk moet oordeelen“ geen zier te maken met het synodocratische: de kerk moet onderstellen. Ursinus betoogt met vele anderen van zijn tijd: de doop heeft een vaste basis noodig, geen onvaste. Welnu: bij volwassenen is die er (hun belijdenis), maar, — ge kunt u nog vergissen (denk aan Simon den Toovenaar); want die volwassenen kunnen liegen; Simon zelf ongelijk: ik ga gelooven, en ik heb berouw; en toen MOEST de kerk (het was een „moeten“) als haar oordeel uitspreken: dan komen u de beloften toe, want zoo is de regel bij volwassenen, zegt Ursinus (zie noot). Maar bij kinderen is de basis nog veel solider: God zegt: ze hebben de belofte, en wat Hij zegt, is wat anders, dan wanneer iemand als Simon zelt wat zegt.

instans contra Maiorem (nl. van het syllogisme, waarvan ondanks alle synodes en praeadviseurs, Ursinus volhoudt. het deelen in de belofte is de medius terminus, zie boven) hic tu instas contra Maiorem: debent baptizari si respicant: quia iubetur respicere & baptizari. Respondemus: Debent baptizari si respicant, scilicet adulti (daar gaat prof. Ridderbos' bewering omtrent de draagwijdte van Ursinus' zinnetje-met-Simon-den-Toovenaar-als-voorbeeld): respicientium infantes vero etiam ante respicientiam. Postulabis tibi rationem reddi. Eam reddit Petrus, qui iubet baptizari, & asseverat, baptizatos habere remissionem peccatorum, non quia respicant, sed quia ad ipsos pertinet promissio. Cur igitur, inquit, (nu krijgt de opponent weer een beurt, en het zou wel iemand kunnen zijn, die het praeadvis-Ridderbos-Polman gelezen had, want nu komt het fijne puntje, waarvan dr Ridderbos zijn lezers geheel onkundig houdt) Cur igitur, inquit, respicientiam postulas? Cur item vox ipsi in usu sacramenti fides postulatur? Quia sine hac non pertinet promissio ad homines, Pergus: cur igitur non postulatur eam in infantibus? Respondet Petrus: quia ad fidellum infantes pertinet promissio, peccatorum remissio, donatio Spiritus sancti, etiam ante fidem & respicientiam. Hoc in adultis non fit. Ergo in adultis requiritur fides, quae non requiritur in infantibus Ecclesiae, quos Deus cooptat in foedus etiam ante fidem. Als men nog duidelijker anti-ridderbosiaansche uitspraken van Ursinus hebben wil, weet ik niet meer, wat men onder „duidelijk“ verstaat.